

.....इन्स्योरेन्स कम्पनी लिमिटेड

केन्द्रीय कार्यालय : .....
फोन नं. - ..... फ्याक्स - ..... ईमेल.....

उखु खेती बीमालेख

उखु खेती धनीद्वारा प्रस्ताव तथा घोषणा, जुन कुरा यस करारको आधार हुने तथा यस बीमालेखमा समावेश भएको मानिने विषयमा सहमति जनाई बीमाशुल्कको रकम भुक्तानी भएको आधारमा .....इन्स्योरेन्स कं लि. (यसपछि बीमक भनिएको) समक्ष देहायमा उल्लिखित बीमाको लागि प्रस्ताव गरिएकोले यस बीमालेखको अनुसूची, विवरण तालिका, परिभाषा, विशेष व्यवस्था, अपवाद र सर्तहरू यस करारनामाको अभिन्न अङ्ग मानिने गरी बीमा शुल्क भुक्तानीको प्रतिफल स्वरूप बीमकले बीमाको अवधि भित्र उखु खेतीको विवरण तालिकामा उल्लेख भए बमोजिमका उखु खेतीको क्षति/हानी-नोक्सानी भएमा लागत मूल्य अनुसारको क्षतिपूर्ति रकम सम्बन्धित पक्षलाई भुक्तानी गर्नेछ ।

बीमालेखले रक्षावरण गर्ने जोखिमहरू :

यस बीमालेख अन्तर्गत देहायका जोखिमहरू समावेश छन् :

- (१) देहायका कुनै कारणबाट अनुसूचीमा उल्लेखित उखु खेती बीमा अवधि भित्र हानी-नोक्सानी भएमा लागत मूल्य अनुसारको क्षतिपूर्ति रकम भुक्तानी दिनेछ । बीमकले उक्त अनुसूचीमा उल्लेखित बीमा रकमको सिमा सम्म वास्तविक क्षतिको ९० प्रतिशत रकम सम्म बीमितलाई भुक्तानी गर्नेछ :
  - (क) आगलागी, चट्याङ
  - (ख) भूकम्प,
  - (ग) बाढी/डुवान /खडेरी
  - (घ) पहिरो/भूस्खलन,
  - (ङ) आँधिबेहरी, असिना, हिउँ वा तुसारो,
  - (च) आकस्मिक/दुर्घटनाजन्य बाह्य कारणहरू,
  - (छ) किरा तथा रोगबाट हुने हानी-नोक्सानी ।

क्षतिपूर्ति नदिने अवस्थाहरू

बीमकले निम्न अवस्थाहरूमा यस बीमालेख अन्तर्गत दाबी भुक्तानी दिने छैन :

- (१) उखु खेती धनी वा निजको एकाघर परिवारका सदस्यको लापरवाहीको कारणले वा जानाजान मनोरञ्जनको उद्देश्यबाट वा रिसइवीपूर्ण व्यवहारको कारणबाट क्षति भएमा ।
- (२) कानुनी निकायको आदेशमा बीमा गरिएको उखु खेतीलाई नष्ट गर्नु पर्ने भएमा ।
- (३) बीमा गरिएको उखु चोरी भएमा ।
- (४) बीमितले आफ्नो जग्गा बिक्री वा स्वामित्व हस्तान्तरण गरेको अवस्थामा । तर कानुन बमोजिम जग्गाको स्वामित्व स्वतः परिवर्तन हुने अवस्थामा यो प्रावधान लागू हुने छैन । जग्गा बिक्री वा स्वामित्व हस्तान्तरण गरेको अवस्थामा बीमालेख नामसारी गरी बीमा सुरक्षणलाई निरन्तरता दिन सकिनेछ ।

- (५) युद्ध, अतिक्रमण, विदेशी सैन्य कारवाही (युद्ध घोषणा भएको होस् वा नहोस्), गृहयुद्ध, राजद्रोह, क्रान्ति, सत्ता विप्लव, सैनिक विद्रोहको कारणबाट बीमा गरिएको उखु क्षति भएमा ।
- (६) देहायको प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा सिर्जना भएको वा सोको प्रतिकूल योगदानबाट उत्पन्न कारणले बीमा गरिएको उखुको क्षति भएमा :
  - (क) आणविक विकिरण वा आणविक इन्धनको ज्वलन पछि शेष रहेको बेकम्मा पदार्थबाट निस्कने रेडियोधर्मिता (स्वतः जारी रहने अणुको विच्छेदनको ज्वलन समेत) को सक्रियताको संसर्गबाट प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपले हुने कुनै दुर्घटना,
  - (ख) आणविक हातहतियारबाट उठेको वा सोसँग प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा संलग्न रहेको कारणबाट भएको दुर्घटना ।
- (७) उखु खेती धनीले प्रस्ताव फाराममा विवरण दिँदा भुट्टा विवरण दिएमा वा जोखिम मूल्याङ्कन गर्नका लागि आवश्यक पर्ने वास्तविकता लुकाई भुट्टा कुरा उल्लेख गरेमा बीमक दाबीप्रति उत्तरदायी हुने छैन ।
- (८) बीमा गरिएको उखु बंशाणुगत कारणबाट क्षति/हानी-नोक्सानी भएमा ।

शर्तहरू

बीमितले पालना गर्नुपर्ने शर्तहरू :

- १) उखु खेतीमा कुनै रोग/किरा वा दुवै लागेमा उखु खेती धनीले तत्काल आफ्नै खर्चमा उचित रेखदेख तथा उपचार गराउनु पर्नेछ । साथै, उखु खेती धनीले उचित रेखदेख तथा उपचार गराएको कागजात/प्रमाण सुरक्षित साथ राख्नु पर्छ । बीमा दाबीको अवस्थामा सोको प्रमाण पेश गर्नु पर्नेछ ।
- २) बीमकले चाहेको जुनसुकै समयमा उखु खेती परीक्षण/निरीक्षण गर्न आउने बीमक वा तोकिएको संस्थाका आधिकारिक प्रतिनिधिलाई उखु खेतीको धनीले परीक्षण/निरीक्षण गर्न दिनु पर्नेछ । बीमालेखमा उल्लेख भए बमोजिम वा तोकिए बमोजिमको शर्त अनुसार बीमा गरिएको बालीको उचित स्याहार सम्भार नगरेको अवस्थामा बीमकले बीमितलाई सात (७) दिनको लिखित सूचना दिई बीमालेख रद्द गर्न सक्नेछ ।
- ३) उखुखेती धनीले उखु खेतीको क्षति/हानी-नोक्सानी भएमा सोको ३ दिनभित्र लिखित जानकारी स्वयम् वा सदस्य संस्था मार्फत बीमकलाई दिनु पर्नेछ । त्यस्तो जानकारी प्राप्त भएको ४८ घण्टाभित्र बीमक वा तोकिएको संस्था वा प्रतिनिधिले क्षति/हानी-नोक्सानीको निरीक्षण गर्न सक्ने हुनाले सो अवधिसम्म उखु खेती धनीले क्षति/हानी-नोक्सानीको स्थानलाई यथा अवस्थामा राख्नु पर्नेछ । तर क्षति न्यूनीकरण गर्न चालिएको कदमलाई यस प्रावधानले कुनै बाधा पुऱ्याउने छैन ।
- ५) यस बीमालेख अन्तर्गत बीमित उखु खेतीको क्षति भएको कारणबाट हुने अन्य वा थप खर्च वा हानी-नोक्सानीको दाबी गर्न पाइने छैन ।
- ६) यस बीमालेखको अनुसूचीमा बीमा अवधि समाप्त हुने भनि उल्लिखित भएको मितिमा स्थानीय समय अनुसार रातको बाह्र (१२) बजे पछि यस बीमालेखको अवधि समाप्त हुनेछ ।

- ७) उखु कटानी (Harvest) गरीसकेपछि उखुमा हुने कुनै पनि प्रकारको क्षति/हानी-नोक्सानी भएमा यस बीमालेखले सुरक्षण प्रदान गर्ने छैन ।
- ८) उखु खेती गरिने जग्गा भाँडामा लिई प्रयोग गरिएको अवस्थामा जग्गा धनीसँग भएको संभौताको प्रतिलिपी बीमा प्रस्ताव फारम साथ पेश गर्नु पर्नेछ ।

क) बीमाङ्क कायम गर्ने तरिका :

$$*बीमाङ्क = I \times II$$

बीमाङ्क = अधिकतम उत्पादन लागत प्रति/हेक्टर

I = अघिल्लो वर्ष नेपाल सरकारको सम्बन्धित निकायद्वारा सहजीकरण गरी/नेपाल चिनी उत्पादक संघ तथा नेपाल उखु उत्पादक कृषक महासंघ बीचको सहमती अनुसारको प्रति क्वीन्टल खरिद मुल्य

II = कृषि विकास मन्त्रालयको अघिल्लो आ. व.को तथ्याङ्क अनुसार उखुको राष्ट्रिय औषत उत्पादन (क्वीन्टल प्रति हेक्टर)

मुख्य वाली Main Crop (A)	खुटी वाली Ratoon Crop (B)
I = अघिल्लो वर्ष तोकिएको मुल्य (A) - (A) को २५%	I = अघिल्लो वर्ष तोकिएको मुल्य (B) - (B) को ३५%

*कायम बीमाङ्क रकम सम्बन्धित जिल्लाको जिल्ला कृषि विकास कार्यालयबाट प्रमाणित गराई बीमक समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

ख) बीमाशुल्क बीमाङ्क रकमको पाँच (५) प्रतिशत प्रति बालीका दरले लाग्नेछ ।

ग) उखु लगाए/रोपेकोको एक महिना भित्र बीमा गर्नुपर्ने छ ।

घ) एक वर्ष भन्दा बढी अवधिको बीमाको लागि वार्षिक बीमाशुल्कको समानुपातिक (pro rata) हिसाबले थप बीमाशुल्क लिई बीमालेख जारी गर्न सकिनेछ । तर यस्तो अवधि पन्ध्र महिना भन्दा बढी हुने छैन ।

दाबी सम्बन्धी प्रक्रिया

- १) यस बीमालेखले रक्षावरण गरेको जोखिमहरुका कारणबाट बीमितको उखु खेतीको हानि भएमा सोको १५ दिनभित्र वा सो अवधि भित्र संभव नभएमा सोको कारण सहित संभव हुनासाथ बैङ्क वा सदस्य संस्था मार्फत देहायका कागजातहरु बीमक समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ :

क) सक्कल बीमालेख (आंशिक क्षति भएको अवस्थामा बीमालेखको छाँया प्रति)

ख) पूर्ण रूपले भरिएको दाबी फाराम

ग) सम्बन्धित प्राविधिकको प्रतिवेदन

घ) सम्बन्धित गा.वि.स वा न.पा.वा वडा वा कम्तिमा नजिकको दुईजना छिमेकी/संधियारको सर्जमिन मुचुल्का

ड) क्षति भएको उखुको फोटो

- २) बीमा अवधि भित्र तल तालिकामा उल्लेख भए अनुसार जून समय (हप्ता) मा दाबी पर्छ सोही समय (हप्ता) अनुसार वास्तविक क्षतिको आधारमा दाबी भुक्तानी गरिनेछ ।

१२ महिने वाली	१५ महिने वाली	बीमाङ्क रकमको अधिकतम % भुक्तानी	
		मुख्य वाली	खुटी वाली (Ratoon crop)
पहिलो ४ हप्ता	पहिलो ५ हप्ता	४० %	१० %
४ - ८ हप्ता	५ - १० हप्ता	६० %	३५ %

८ - १६ हप्ता	१० - २० हप्ता	७५ %	७५ %
१६ - २० हप्ता	२० - २५ हप्ता	८० %	८० %
२० - २८ हप्ता	२५ - ३५ हप्ता	८५ %	८५ %
२८ - ३६ हप्ता	३५ - ४५ हप्ता	९० %	९० %
३६ - ४४ हप्ता	४५ - ५५ हप्ता	९५ %	९५ %
४४ - ४८ हप्ता	५५ - ६० हप्ता	१०० %	१०० %

- ३) प्रति हेक्टर बीमाङ्कको २.५ प्रतिशत भन्दा कम बीमा दावी मूल्याङ्कन भएमा बीमा दावी हुने लाग्ने छैन ।
 ४) खेती गरिएको उखु क्षति भएको अवस्थामा बिक्री हुने उखु बिक्री गरी बाँकी हुन आउने क्षतिको मात्र दावी भुक्तानी गरिनेछ ।

परिभाषा

बीमित भन्नाले यस बीमालेखको अनुसूचीमा नाम उल्लेख भएको र यसै बीमालेख अन्तर्गत बीमा गरिएको उखु खेतीको स्वामित्व भएको व्यक्ति वा संस्था भन्ने सम्झनु पर्दछ ।

बीमित बाली भन्नाले यस बीमालेखको अनुसूचीमा नाम र विवरण उल्लेख भएको उखु खेती संभन्तु पर्दछ ।

बीमाङ्क रकम भन्नाले बीमित तथा बीमकबाट मान्यता प्राप्त प्राविधिकले संयुक्त रूपमा भरी बीमाको प्रस्ताव फारामको साथमा पेस भएको उखुखेती बीमाको लागत मूल्य निर्धारण फाराममा लेखिएको घोषित मूल्य संभन्तु पर्दछ ।

प्राविधिक भन्नाले कृषि सेवा केन्द्र, उपकेन्द्र वा मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट कृषि विषयमा आधारभूत ज्ञान हासिल गरेको प्राविधिक व्यक्ति संभन्तु पर्दछ ।

बीमा अवधि भन्नाले यस बीमालेखको अनुसूचीमा उल्लेख भएअनुसार बीमा जोखिम स्वीकार गरिने बढीमा १ वर्षसम्मको अवधिलाई संभन्तु पर्दछ । तर उखु बालीको हकमा यस्तो अवधि पन्ध्र महिना सम्म हुनेछ ।

बाली हानीनोक्सानी/प्रमाण-पत्र भन्नाले सम्बन्धित सदस्य संस्था र प्राविधिकले बीमित बालीको हानी-नोक्सानी भएको भनि प्रमाणित गरी दिएको प्रमाणपत्रलाई संभन्तु पर्दछ ।

दुर्घटना भन्नाले बाहिरी आँखाले स्पष्ट देख्न सकिने र साङ्घातिक माध्यमबाट हुने आकस्मिक घटना संभन्तु पर्दछ ।

उखु खेती बीमालेख
अनुसूची

उखु खेती धनीको नाम : नागरिकता नं. : ठेगाना : अञ्चल..... जिल्ला..... न.पा./गा.वि.स. .... वडा नं..... टोल:..... फोन नं :..... इमेल.....	बीमालेख नं : अभिकर्ताको नाम : कोड नं. : बीमालेख जारी स्थान : बीमालेख जारी मिति : बीमालेख जारी समय :																
जात : (खुलाउनु पर्ने) <p style="text-align: center;">बीमा अवधि</p> प्रारम्भ मिति : समाप्ति मिति :	नगदी रसिद नं. : नगदी रसिद जारी मिति : नगदी रसिद जारी समय : उखु बाली लगाइएको जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर) :																
उखु खेती लगाइएको स्थान : अञ्चल..... जिल्ला..... न.पा./गा.वि.स. .... वडा नं..... टोल ..... कित्ता नं.	बीमाङ्क = I X II (बीमालेखको शर्तको बुदाँ नं. ८ “क” वमोजिम कायम गर्ने)																
समूह/संस्था/समिति/ऋण दिने बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाको नाम : ठेगाना : फोन नं. :	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td>कुल बीमाङ्क :</td> <td>रु.</td> </tr> <tr> <td>कुल बीमाशुल्क :</td> <td>रु. “क”</td> </tr> <tr> <td>छुट :“क” को..... % (यदि भएमा) :</td> <td>रु. “ख”</td> </tr> <tr> <td>(क-ख)छुट पछिको बीमाशुल्क :</td> <td>रु. “ग”</td> </tr> <tr> <td>“ग” को.....प्रतिशतले हुन आउने अनुदान रकम :</td> <td>रु. “घ”</td> </tr> <tr> <td>(ग -घ) जम्मा</td> <td>रु.</td> </tr> <tr> <td>टिकट दस्तुर :</td> <td>रु.</td> </tr> <tr> <td>बीमितले तिर्नुपर्ने जम्मा बीमाशुल्क :</td> <td>रु.</td> </tr> </table>	कुल बीमाङ्क :	रु.	कुल बीमाशुल्क :	रु. “क”	छुट :“क” को..... % (यदि भएमा) :	रु. “ख”	(क-ख)छुट पछिको बीमाशुल्क :	रु. “ग”	“ग” को.....प्रतिशतले हुन आउने अनुदान रकम :	रु. “घ”	(ग -घ) जम्मा	रु.	टिकट दस्तुर :	रु.	बीमितले तिर्नुपर्ने जम्मा बीमाशुल्क :	रु.
कुल बीमाङ्क :	रु.																
कुल बीमाशुल्क :	रु. “क”																
छुट :“क” को..... % (यदि भएमा) :	रु. “ख”																
(क-ख)छुट पछिको बीमाशुल्क :	रु. “ग”																
“ग” को.....प्रतिशतले हुन आउने अनुदान रकम :	रु. “घ”																
(ग -घ) जम्मा	रु.																
टिकट दस्तुर :	रु.																
बीमितले तिर्नुपर्ने जम्मा बीमाशुल्क :	रु.																

बीमालेख स्वीकार गर्ने अधिकार प्राप्त व्यक्तिको
हस्ताक्षर :
नाम :
पद :
मिति :

..... इन्स्योरेन्स कम्पनी लिमिटेड
काठमान्डौ, नेपाल
उखु खेती बीमा प्रस्ताव फाराम

- १) उखु खेती धनीको नाम :.....
- २) पुरा ठेगाना :
अञ्चल..... जिल्ला..... न.पा./गा.वि.स. ....
वडा नं. .... टोल :..... फोन/मोबाइल नं : .....
- ३) पेसा : .....
- ४) बीमा अवधि :.....

५) तल उल्लिखित विवरण तालिकामा भर्नुहोस् :

क्र.सं.	जात	क्षेत्रफल	बीमाङ्क I X II	बीमा अवधि		बीमाङ्क रकम
				देखि	सम्म	

- ६) उखु खेती लगाईएको स्थानको पूर्ण विवरण/ठेगाना :
अञ्चल..... जिल्ला..... न.पा./गा.वि.स. ....
वडा नं. .... टोल :..... कित्ता नं. ....
- ७) उखु खेती तपाईंको एकल स्वामित्व वा साभेदारीमा हो ? साभेदारीमा भए साभेदारको विवरण भर्नुहोस् :
नाम : .....,
ठेगाना :
अञ्चल..... जिल्ला..... न.पा./गा.वि.स. ....
वडा नं. .... टोल :..... फोन/मोबाइल नं : .....
- ८) तपाईंले यस पूर्व गर्नु भएको उखु खेतीमा किरा वा रोग लागेको थियो ? यदि छ भने किरा वा रोगहरुको स्पष्ट विवरण दिनुहोस् : .....
- ९) कृषिजन्य सुविधाहरु प्राप्त गर्नु भएको छ ? यदि छ भने त्यो कहाँबाट प्राप्त गर्नुभयो ?
क) सरकारी/निजी कृषि सेवा केन्द्र .....
- ख) कृषि केन्द्रबाट उखुबाली लगाइएको स्थानको अन्दाजी दूरी .....
- ग) सरकारी वा निजी कृषि प्राविधिकद्वारा बीमा गरिएको बालीहरुलाई गरिने चेकजाँचको विवरण :
.....

१०) यस पूर्व उखु खेती किरा वा रोग बाहेक अन्य कारण बाट हानी-नोक्सानी भएको थियो ? यदि छ भने निम्न विवरण भर्नुहोस् :

वर्ष	नोक्सानीको कारण	नोक्सान भएको परिमाण	प्राप्त रकम

११) यस पूर्व कुनै बीमा कम्पनीमा उखु खेतीको बीमा भएको भए सो बीमा कम्पनीको नाम उल्लेख गर्नुहोस् । बीमा भएको भए कति बीमाङ्क बराबरको बीमा भएको हो ? उल्लेख गर्नुहोस्

बीमाकको नाम	बीमाङ्क रकम	प्राप्त दाबी भुक्तानी रकम

१०) कुनै बैङ्क वा वित्त कम्पनी वा सहकारीले उक्त उखु खेतीमा लगानी गरेको छ ? छ भने, उक्त बैङ्क वा वित्त कम्पनी वा सहकारीको निम्न विवरण उल्लेख गर्नुहोस् :

नाम :.....
 अञ्चल.....जिल्ला.....न.पा./गा.वि.स. ....
 वडा नं. ....टोल :.....फोन नं : .....
 लिएको ऋणको रकम : रु. ....(अक्षरमा).....

म/हामीले माथि उल्लिखित उखु खेतीको बीमा ..... कम्पनी लिमिटेडसँग कम्पनीको सर्त बन्देज बमोजिम गर्न प्रस्ताव गर्दछौं । म/हामी माथि उल्लिखित प्रश्नहरूको उत्तर सत्य भएको, उखु खेती बारे यथार्थ ढङ्गले वर्णन गरिएको व्यहोरा प्रत्याभूत गर्दछौं । मैले/हामीले बीमासँग सम्बन्धित कुनै पनि सूचना, विवरण वा तथ्य नलुकाएको र यही प्रस्ताव नै कम्पनी र म/हामी बीच हुने सम्झौताको आधार हुने कुरा घोषणा गर्दछौं ।

प्रस्तावकको
 सही :
 नाम :
 मिति :

.....इन्स्योरेन्स कम्पनी लिमिटेड
काठमान्डौ, नेपाल
कृषि प्राविधिकको प्रमाणपत्र

(प्रस्ताव फारम साथ संलग्न हुनु पर्ने)

- १) उखु खेती धनीको नाम :.....
- २) ठेगाना :
अञ्चल..... जिल्ला..... न.पा./गा.वि.स. ....
वडा नं. .... टोल :..... फोन नं. : .....
- ३) उखु खेती लगाइएको स्थानको विवरण/ठेगाना :
अञ्चल..... जिल्ला..... न.पा./गा.वि.स. ....
वडा नं. .... टोल :..... कित्ता नं.....
- ४) बीमाको लागि प्रस्तावित उखु खेतीको विवरण :

क्र. सं.	जात	क्षेत्रफल	लागत मूल्य
क)			
ख)			

- ५) उखु खेती बीमा योग्य अवस्थामा छ ?
.....
- ६) उखु खेती कुनै रोग वा किराबाट प्रभावित थियो ? यदि थियो भने विवरण दिनुहोस् ?
.....
- ७) उखु खेतीको पूर्वाधारहरूको अवस्थामा सन्तोषजनक छ ?
.....
- ८) उखु खेतीको उचित रेखदेख गरिएको छ ?
.....
- ९) उखु खेतीको नजिकमा कुनै सरुवा वा सङ्क्रामक रोग फैलिएको थियो ?
.....
- १०) उक्त उखु खेतीको जोखिमलाई स्वीकारन नमिल्ने अरु कुनै जानकारी छ ? यदि छ भने त्यसको विवरण दिनुहोस् ।
.....
- ११) तपाईं उक्त उखु खेतीको जोखिम स्वीकार गर्न कम्पनीलाई सुझाव दिन चाहनुहुन्छ ?
.....

अनुसूचिमा उल्लिखित उखु खेतीको मैले ध्यानपूर्वक परीक्षण गरें । प्रस्तुत विवरण, मूल्य र उत्तरहरू मेरो जानकारीमा आएसम्म सही छन् भन्ने कुरा प्रमाणित गर्दछु ।

प्राविधिकको

नाम :

सही :

ठेगाना :

मिति :

फोन/मोबाईल नं. :